

המוסד לביטוח לאומי
לשכה רפואית

פרטי החוזר:

תאריך: 8.8.2021

חוזר נ"כ: 421/05/2021

חוזר נ"ע: 511/05/2021

כותבי החוזר: ד"ר יהודה ששון, בשיתוף עם ד"ר עובד דניאל, יו"ר החברה הישראלית לכאב ראש של האיגוד הנירולוגי בישראל
השתתף בכתיבת החוזר: ד"ר אולגה חילקביץ, ד"ר ברוך אלעד.
נושא: קביעת נכות בכאבי ראש
מאשר החוזר: ד"ר מרק טרגין, מ"מ המנהל הרפואי ורופא הראשי
תאריך תחולה: החל מיום פרסום החוזר

מטרת החוזר

1. להמליץ על קריטריונים לקביעת נכות בגין כאב ראש
2. לקבוע נוהל אחיד לקביעת נכות בגין כאב ראש.

רקע

כאב ראש נחלק לכאב ראש ראשוני (מיגרנה, כאב ראש מקבצי – cluster headache, כאב ראש תעוקתי – tension headache, ועוד), וכאב ראש שניוני, משני לפתולוגיה אחרת (כאב ראש פוסט-טראומטי, כאב ראש עקב מחלה זיהומית, כאב ראש ממקור צווארי, כאב ראש עקב יתר-לחץ תוך גולגולתי, ועוד). כ-90% מהאנשים המתלוננים על כאב ראש ראשוני יאובחנו כסובלים מאחת מהאבחנות הבאות:

Migraine – האבחנה השכיחה ביותר אצל רופאי משפחה.

Tension Headache – האבחנה השכיחה ביותר בסקרי אוכלוסייה כללית.

Cluster Headache – גורמת לפגיעה תפקודית משמעותית- אך שכיחותה נמוכה יחסית (פחות מ 1% באוכלוסייה הכללית).

חשוב להדגיש כי כאב ראש מוגדר ע"י ארגון הבריאות העולמי במקום השלישי ברשימת ההפרעות המגבילות ביותר, ונהפרעה הנירולוגית עם הפגיעה המשמעותית ביותר באיכות החיים בהשוואה למחלות נירולוגיות אחרות.

כאבי ראש ונכות

התלונה של כאב ראש היא תלונה סובייקטיבית ובשל כך קיים קושי בקביעה אובייקטיבית של חומרתה והשלכותיה התפקודיות. יחד עם זאת ישנם חולים רבים הסובלים מפגיעה תפקודית משמעותית עקב תלונה זו.

המוסד לביטוח לאומי
לשכה רפואית

לפיכך אנו ממליצים כי במקרים של כאב ראש **ראשוני** בלבד בעוצמה בינונית עד קשה בתדירות של 4 ימים בחודש לפחות, תיקבע נכות לפי סעיף 29(5)(א) – מותאם. (יודגש כי החוזר נוגע לכאב ראש ראשוני בלבד).
הקריטריונים לקביעת החומרה יהיו עוצמת הכאב, תדירותו, הטיפול התרופתי הייעודי, התגובה לטיפול ומשך ההתקפים. נכות קבועה תקבע רק במקרים בהם מתועד טיפול במרפאה נירולוגית או במרפאת כאבי ראש ייעודית למשך שנתיים לפחות.
בין הטיפולים הייעודיים נכללים: תרופות ליתר ל"ד (כגון חוסמי בטא), תרופות אנטי אפילפטיות (כגון דפלפט, טופמקס), תרופות נוגדות דיכאון (אלטרול, סימבלטה), רעלן בוטולינום, תרופות נוגדות CGRP, וטיפולים אחרים (כגון: בקלוסל, מגנזיום, חסמים עצביים, דיקור). טיפול ייחשב לטיפול ייעודי רק באם ניתן ותועד למשך 3 חודשים לפחות.

המלצות

- א. בכל מקרה של תביעה לנכות בגין כאב ראש **ראשוני** - יש לבקש מהחולה להמציא מכתב מפורט מהרופא המטפל- רצוי בפורמט של דף כאבי ראש המצ"ב בנספח א.
- ב. יש לבקש מהחולה להמציא דף ניפוק תרופות בפועל מקופת החולים.
- ג. הנכות וחומריתה ייקבעו לפי סעיף 29(5)(א) מותאם, על פי ההגדרות המופיעות למטה.
- ד. **נכות תקבע רק עבור כאב ראש בחומרה בינונית עד קשה שתדירותם היא לכל הפחות 4 ימים בחודש.**

קביעת נכות

סעיף ליקוי מותאם	הגדרה	אחוז נכות	הערות
i-(א)29(5)	כאב ראש בעוצמה בינונית עד קשה ללא טיפול מניעה בתרופה ייעודית	5%	
ii-i(א)29(5)	כאב ראש בעוצמה בינונית עד קשה ללא תגובה לטיפול מניעה בתרופה ייעודית אחת	10%	
ii(א)29(5)	כאב ראש בעוצמה בינונית עד קשה ללא תגובה לטיפול מניעה מתועד בשתי תרופות ייעודיות לפחות (משתי קבוצות שונות), למשך 3 חודשים כל אחת, לפחות.	20%	

המוסד לביטוח לאומי
לשכה רפואית

רק במקרים של כאבי ראש קשים ועם תדפיס צריכת תרופות מהקופה.	40%	כאב ראש בעוצמה קשה ללא תגובה לטיפול מניעה מתועד ב-3 תרופות ייעודיות לפחות, (משלוש קבוצות שונות) למשך 3 חודשים כל אחת לפחות	iii(5)(א) 29
---	-----	--	--------------

קבוצות הטיפולים הייעודיים:

1. תרופות לטיפול ביתר ל"ד
2. תרופות אנטי אפילפטיות.
3. תרופות נוגדות דיכאון ייעודיות למניעת כאבי ראש
4. רעלן בוטולינום
5. נוגדי CGRP

בברכה

מרק טרנין

ד"ר מרק טרנין,

מ"מ המנהל הרפואי

רשימת תפוצה

ד"ר עובד דניאל, ד"ר ברוך אלעד, האיגוד הישראלי לנזירולוגיה
כלל רופאי הסניפים והוועדות
רופאים מחוזיים, מנהלי רפואה בסניפים, ד"ר יהודה ששון, פרופ' יאיר למפל, ד"ר מיכאל זלינגר, ד"ר ראובן גולדשמידט
וגב' יעל גולן, לשכה רפואית
גב' ירונה שלום, מנהלת אגף וועדות
גב' אילת כהן קלאוזנר, מנהלת אגף נ"ע
גב' לודמילה אליסאן, ס. מנהלת אגף נכויות

המוסד לביטוח לאומי
לשכה רפואית

נספח א
